

บรรณาธิการข่าวออนไลน์ กับกฎหมายความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในประเทศไทย

Online News Editor and Computer Crime Law in Thailand

เสาวลักษณ์ ศรีสุวรรณ. สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Saowalak Srisuwan. Department of Mass Communication. Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

Email :saowalaksrisuwan@gmail.com

Received: 18 June 2020 ; Revised: 08 July 2020 ; Accepted: 28 August 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “บรรณาธิการข่าวออนไลน์ กับกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย” มุ่งศึกษากรณีการฟ้องร้องบรรณาธิการข่าวออนไลน์ หลังมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เพื่อชี้ให้เห็นถึงการนำเสนอข่าวสาร ที่เข้าข่ายความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน โดยทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการวิจัยสรุปเป็น 3 ประเด็น คือ หนึ่งจุดยืนเกี่ยวกับบทบาทในการรายงานข่าวออนไลน์ พบว่าสำนักข่าวออนไลน์มีจุดยืนในการทำงานแตกต่างกัน สอง บรรณาธิการข่าวออนไลน์ที่ตกเป็นจำเลยคดีความเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีทั้งแอดมินเพจ ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้ให้บริการเว็บไซต์ ผู้ดูแลเว็บบอร์ด ส่วนใหญ่ที่ฟ้องบรรณาธิการข่าวออนไลน์มีทั้งบุคคล บริษัท หน่วยงานราชการ รวมทั้งสื่อฟ้องร้องสื่อตนเอง ข้อหาที่ฟ้องร้องคือ หมิ่นประมาท กระบอบต่อความมั่นคง เผยแพร่ส่งต่อข้อความละเมิดกฎหมาย จงใจสนับสนุนยินยอมให้เผยแพร่ข้อความละเมิดกฎหมาย และสามมุมมองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 พบว่าแม้จะตัดปัญหาฟ้องหมิ่นประมาท แต่เพิ่มข้อหาใหม่ซึ่งยังเป็นเครื่องมือในการเอาผิดจากการแสดงความคิดเห็น หรือเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะในโลกออนไลน์

คำสำคัญ : ออนไลน์ บรรณาธิการข่าวออนไลน์ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

Abstract

This research entitled “Online News Editor and Computer Crime Law in Thailand” aimed to investigate the case study of suing online news editors after the enforcement of Computer Crime Act B.E. 2550 (2007) to indicate the news report within the scope of offences under Computer Crime Act relating to mass media. This study used qualitative research and in-depth interview as methodology. The results of this study could be summarized into three main issues. Firstly, for the role of online news reporting, news agencies had different working positions. Secondly, online news editors who had been accused of defendants in the cases under Computer Crime Act B.E. 2550 included Facebook page administrators, journalists, online editors, web hosting providers, and webmasters. Online news editors were sued by plaintiffs including individuals, companies, government agencies, and even news agencies. The charges included defamation, security-related offence, publishing and forwarding illegal messages, willful support for publishing illegal messages. Thirdly, for the perspective of Computer Crime Act (No. 2) B.E. 2560 (2017), despite removal of defamation issue, new charges will be added as a tool to punish the offender expressing illegal comment or publishing illegal information to the public via online.

Keywords : Online ,Online news editors, Computer Crime Law

บทนำ

หลังจากพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 (พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายน 2550 ส่งผลให้กองบรรณาธิการข่าวออนไลน์มีคดีความตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ตามมาเป็นจำนวนมาก

จากข้อมูลงานวิจัย “ผลกระทบจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และนโยบายของรัฐกับสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น” พบว่าตั้งแต่ปี 2550-2554 คดีความตาม พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 สามารถจำแนกความผิดได้ดังนี้ อันดับหนึ่ง หมิ่นประมาท บุคคล อันดับสอง อาชญากรรมคอมพิวเตอร์โดยแท้ อันดับสาม ดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ พระราชินี และรัชทายาท อันดับสี่ ความผิดฐานข่มขู่ หรือหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต อันดับห้า เผยแพร่ภาพลามก อันดับหก เผยแพร่โปรแกรมที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย อันดับเจ็ด เนื้อหาที่เกี่ยวกับความมั่นคง และเนื้อหาอื่นๆ ที่ไม่สามารถระบุได้ (สาวตรี สุขศรีและคณะ, 2555)

ย่อมแสดงให้เห็นว่าการบังคับใช้พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ไม่ได้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ เพราะแทนที่จะมีการดำเนินคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์โดยแท้ กลับนำมาใช้บังคับในข้อหาหมิ่นประมาทมากที่สุด จึงเป็นที่มาให้มีการผลักดันให้มีการแก้ไขปรับปรุง จนนำมาสู่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ซึ่งผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 ประกาศลงราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2560

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ได้เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับหลักการนี้ในมาตรา 14 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานของบรรณาธิการข่าวโดยตรง

บทบัญญัติดังกล่าวนี้ ได้แสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายคอมพิวเตอร์ฉบับใหม่อย่างชัดเจนว่า เมื่อเป็นการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมายคอมพิวเตอร์อีก ซึ่งคดีที่ฟ้องฐานหมิ่นประมาทตามกฎหมายคอมพิวเตอร์เดิม หากจำเลยยื่นคำร้องให้ศาลวินิจฉัยข้อกฎหมายว่า ตามกฎหมายคอมพิวเตอร์ฉบับใหม่ไม่ให้ใช้ในความผิดฐานหมิ่นประมาท ศาลก็จะยกฟ้องโจทก์ โดยถือว่าเป็นการฟ้องผิดวัตถุประสงค์ คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยความผิดอีกต่อไป

จากตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงปัญหาและความสำคัญในการทำงานของบรรณาธิการข่าวออนไลน์ ในฐานะผู้จัดทำเนื้อหา ที่อาจมีความผิดในฐานหมิ่นประมาท เผยแพร่ส่งต่อข้อความละเมิดกฎหมาย หรือจงใจสนับสนุนยินยอมให้เผยแพร่ข้อความละเมิดกฎหมาย จึงดำเนินการวิจัยเรื่อง “บรรณาธิการข่าวออนไลน์ กับกฎหมายความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย” เพื่อรวบรวมข้อมูลการฟ้องร้องบรรณาธิการข่าวออนไลน์ รวมถึงวิเคราะห์ถึงปัญหาที่พบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในส่วนที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของประชาชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากรณีการฟ้องร้องบรรณาธิการข่าวออนไลน์ หลังมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
2. เพื่อชี้ให้เห็นถึงการนำเสนอข่าวสาร ที่เข้าข่ายความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของประชาชน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชน เคิร์ท เลอวิน (Kurt Lewin) นักจิตวิทยาสังคมชาวเยอรมัน อธิบายว่า ในกระบวนการสื่อสารนั้น จะต้องมีการส่งข่าวสารผ่านช่องทางการสื่อสารและในช่องทางนี้จะต้องมีผู้หนึ่งที่ทำหน้าที่กั้นกรองข่าวสาร และผู้กั้นกรองนี้ ก็คือ ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร หรือ Gatekeeper

ทฤษฎีผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper Theory) กล่าวถึงกรณีที่นักสื่อสารมวลชนมีหน้าที่เลือกสรรคัดสรร ปรับข้อความ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะนำเสนอไปยังผู้รับสารต่อไป ซึ่งหน้าที่เช่นนี้คล้ายกับการทำหน้าที่เป็น ผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper) หรือบางแห่งก็เรียกกันว่านายทวารข่าวสาร หรือผู้ปิดและเปิดประตู ซึ่งก็คือผู้คัดกรองข่าวสารก่อนที่จะนำเสนอไปสู่ผู้อ่าน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดนี้มาใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอข่าวสารของบรรณาธิการที่นำไปสู่การฟ้องร้อง

2. แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของสื่อ ในแง่สิทธิเสรีภาพของสื่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ระบุว่า มาตรา 34 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน โดยผู้วิจัยนำแนวคิดนี้มาเป็นฐานในการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวออนไลน์ และใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ ถึงแม้ว่าสื่อใหม่จะมีรูปแบบของสื่อหลากหลายลักษณะแบ่งแยกได้ตามลักษณะประโยชน์การใช้สอยของการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ 3 ประเด็นหลักที่สำคัญคือ การสนองตอบ (Interacty) การทำลายความเป็นมวลชนรวม (Demassification) และการไม่ขึ้นอยู่กับเวลา (Asynchrocity) ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่นี้ทำให้การนำเสนอข่าวออนไลน์มีการแพร่กระจายของข้อมูลอย่างรวดเร็ว รวมทั้งสามารถมองเห็นกระแสสังคมต่อประเด็นที่มีการฟ้องร้องนั้นอย่างชัดเจน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษากรณีการฟ้องร้องบรรณาธิการข่าวออนไลน์ในการนำเสนอข่าวผ่านสื่อออนไลน์ และวิเคราะห์ถึงปัญหาที่พบหลังมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยศึกษาข้อมูลในช่วงพ.ศ.2550-2560 ด้วยวิธีการ

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลการฟ้องร้องสื่อในความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยอาศัยแหล่งข้อมูลหลักจากฐานข้อมูลศาลอาญา ประกอบกับการขอข้อมูลเพิ่มเติมจากสำนักข่าวที่เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลการดำเนินคดี โดยใช้แหล่งข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบังคับใช้ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (MDES) กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (บก.ปอศ.) กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.) กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม (ดีเอสไอ)

2. การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) : ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเนื้อหากรณีที่สื่อออนไลน์ตกเป็นจำเลยตามความผิดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในช่วงปี 2550-2560 แล้วนำมาเลือกเป็นกรณีศึกษาจำนวน 23 กรณี ซึ่งใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้ เป็นข้อมูลที่มีแหล่งที่มาชัดเจนตรวจสอบได้ เป็นกรณีที่ได้รับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นกรณีการฟ้องร้องที่แสดงให้เห็นถึงการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยเป็นกรณีความผิดตามมาตราใดมาตราหนึ่งหรือหลายมาตราดังนี้คือ หมิ่นประมาท กระบอบต่อความมั่นคง เผยแพร่ส่งต่อข้อมูลละเมิดกฎหมายจนเฝ้าสนับสนุนยินยอมให้เผยแพร่ข้อความละเมิดกฎหมาย โดยบันทึกเป็นประเด็นเนื้อหาและรหัสในรูปแบบตารางลงรหัส (Coding Sheet) ในประเด็นว่าใครเป็นโจทก์ จำเลย ประเด็นปัญหา ข้อหา/คำสั่ง ประเภทสื่อ หมายเลขคดี และสถานคดี

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) : “ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ” (Key Performance) ของงานวิจัยนี้คือบรรณาธิการข่าวออนไลน์โดยคัดเลือกจากการเป็นบรรณาธิการของสำนักข่าวออนไลน์ที่มีการนำเสนอในประเด็นสาธารณะที่เกี่ยวกับการทำงานของรัฐ หรือประเด็นที่มีผลกระทบต่อสังคมสูง เป็นบรรณาธิการของสำนักข่าวที่มุ่งนำเสนอประเด็นด้านสังคม เศรษฐกิจการเมือง มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี และมีความน่าเชื่อถือทั้งหมด 5 ท่านทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคดี

3. การสำรวจความเห็น (Survey) : ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) โดยใช้สอบถามนักกฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2 ท่าน และเจ้าพนักงานที่ดูแลเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2 ท่าน ซึ่งคัดเลือกจากการเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านกฎหมายออนไลน์ เป็นวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และให้ข้อเสนอแนะด้านกฎหมายในประเด็นต่างๆ ซึ่งเป็นที่เชื่อถือของสังคม

ผลการวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง “บรรณาธิการข่าวออนไลน์กับกฎหมายความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย” สรุปได้ว่า

1. กรณีการฟ้องร้องบรรณาธิการข่าวออนไลน์ หลังมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พบว่า กรณีที่บรรณาธิการข่าวออนไลน์ ตกเป็นจำเลยในคดีที่เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในช่วงระหว่างพ.ศ. 2550-2560 ทั้ง 23 คดีมีรายละเอียดของคดีแสดงในตาราง ดังนี้

กรณีศึกษา	คู่ความ	สื่อออนไลน์ที่ตกเป็นจำเลย
1	ปตท. ฟ้องแอดมินเพจ “ทวงคืนพลังงานไทย”	เจ้าของและผู้ดูแลระบบเว็บไซต์เฟซบุ๊กบัญชีผู้ใช้ “ทวงคืนพลังงานไทย”
2	โจนาธาน เฮด เผยแพร่ข่าวการขโมยที่ดิน	ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวบีบีซี ประจำประเทศ
3	บริษัทเหมืองแร่เมียนมาร์ฟ้องนักข่าวเนชั่น	ผู้สื่อข่าวโต๊ะข่าวทั่วไป หนังสือพิมพ์ The Nation
4	สำนักงานศาลปกครอง ฟ้อง สำนักข่าวอิศรา	ผู้สื่อข่าว สำนักข่าวอิศรา สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย
5	กองทัพเรือ ฟ้องสำนักข่าวภูเก็ตหวาน	ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการเว็บไซต์ภูเก็ตหวาน บริษัท บิ๊ก ไอซ์แลนด์ มีเดีย
6	บริษัทเบ็ทเทอร์ ลิฟวิ่ง ฟ้องประชาชาติธุรกิจ และกรุงเทพธุรกิจ	เว็บไซต์ประชาชาติธุรกิจและกรุงเทพธุรกิจ
7	เดวิด แองค์ & ดรูว์ น้อยส์ ฟ้องแอนดรูว์ ไมเคิล ดรัมมอนด์	ผู้สื่อข่าวต่างประเทศและเป็นเจ้าของเว็บไซต์ http://andrew-drummond.com
8	ฝนทิพย์ วัชรตระกูล (ดารา) ฟ้องบริษัทไทยเคย์ จำกัด	เว็บไซต์ไทยเคย์ดอทคอม บริษัทไทยเคย์
9	สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคลองจั่นฟ้องไทยพับลิกา	ผู้สื่อข่าวไทยพับลิกา
10	การบินไทยฟ้องเว็บไซต์นิวเวฟทีจี	เว็บไซต์นิวเวฟทีจีดอทคอมและบริษัทที่ดูแลเว็บไซต์
11	หัวหน้าข่าวเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของเดลินิวส์ ฟ้อง เว็บไซต์ เอเอสทีวี	บริษัท เอเอสทีวีผู้จัดการ จำกัด
12	แอนดรู ไมเคิล ดรัมมอนด์ฟ้องเว็บไซต์พทยา ไทม์ มีเดีย	บริษัท พทยา ไทม์ มีเดีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด
13	เจ้าของร้านขายยาฟ้องเว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์	ไทยรัฐออนไลน์ บริษัท วัชรพล จำกัด
14	บอร์ดทีโอทีฟ้องสื่อในเครือผู้จัดการ	แมนเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป เป็นบริษัทที่ดูแลสื่อในเครือผู้จัดการ

15	อดีตข้าราชการฟ้องนสพ.แนวหน้า	เว็บไซต์แนวหน้า
16	พระสงฆ์ ฟ้องโพสท์ทูเดย์	เว็บไซต์โพสท์ทูเดย์
17	มติชนฟ้องผู้จัดการ	เว็บไซต์เอสเอ็มทีผู้จัดการ
18	ผู้จัดการฟ้องมติชน	เว็บไซต์มติชนออนไลน์
19	ข้าราชการกระทรวงมหาดไทยฟ้องเว็บไทยนิวส์	เว็บไซต์ไทยนิวส์
20	หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล เป็นผู้แจ้งเบาะแสต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าเว็บบอร์ดของเว็บไซต์ประชาไทมีข้อความหมิ่นเบื้องสูง	ผู้ให้บริการเว็บไซต์ประชาไท และผู้ดูแลเว็บบอร์ดประชาไท
21	แอดมินเพจ เราชักพล.อ. ประยุทธ์ ถูกจับข้อหาสร้างความปั่นป่วน กระด้างกระเดื่อง ก่อความไม่สงบ	แอดมินเพจ เราชักพล.อ. ประยุทธ์
22	กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก.ปอท.)ฟ้องประวัติร โรคณพฤกษ์	นักข่าวจากข่าวสดอิงลิช
23	พ.ท.บุรินทร์ ทองประไพ นายทหารพระธรรมนูญฟ้อง “สมศักดิ์ ภัคดีเดช” บรรณาธิการเว็บไซต์ไทยอีนิวส์	บรรณาธิการเว็บไซต์ไทยอีนิวส์

ตารางแสดง กรณีศึกษาที่บรรณาธิการข่าวออนไลน์ตกเป็นจำเลยในคดีความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ในช่วงระหว่างพ.ศ 2550-2560

จากการศึกษาพบว่า

1. สื่อออนไลน์ที่ตกเป็นจำเลยในคดีที่เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีทั้งแอดมินเพจ ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการข่าวออนไลน์ ผู้ให้บริการเว็บไซต์ ผู้ดูแลเว็บบอร์ด

2. โจทย์ที่ฟ้องสื่อออนไลน์มีทั้งบุคคล บริษัท หน่วยงานราชการ รวมทั้งสื่อฟ้องร้องสื่อกันเอง

3. ข้อหาที่ฟ้องร้องคือ หมิ่นประมาท กระบอบต่อความมั่นคง เผยแพร่สิ่งต่อข้อความละเมิดกฎหมาย จงใจสนับสนุนยินยอมให้เผยแพร่ข้อความละเมิดกฎหมาย

ในเรื่องข้อความที่เข้าข่ายหมิ่นประมาท ไม่เพียงแต่ผู้เสียหายจะแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเรื่องหมิ่นประมาท แต่ผู้เสียหายส่วนใหญ่มักจะฟ้องความผิดตามพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยเฉพาะ มาตรา 14 (1) เข้ามาด้วย

โดยข้อหาที่ฟ้องร้องมากที่สุดคือ มาตรา 14 (1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน รองลงมาคือ มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

4. สถานะคดีส่วนใหญ่ยกฟ้อง เนื่องมาจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ได้เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับหลักการนี้ในมาตรา 14 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานของบรรณาธิการข่าวออนไลน์โดยตรง โดยระบุถึงการกระทำซึ่งจะเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ว่า เมื่อเป็นการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็ไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมายคอมพิวเตอร์อีก

จากการแก้ไขพ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นี้ มีทัศนะ ในแง่ที่เกี่ยวกับบรรณาธิการออนไลน์โดยตรงพบว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ฉบับแก้ไข นี้ มิได้มุ่งเจตนาลงโทษผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ซึ่งความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา มีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้วในประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น สำหรับผู้ที่ถูกฟ้องฐานหมิ่นประมาท ตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ จะต้องยื่นคำร้องให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดในปัญหาข้อกฎหมายว่า กฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ ไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับข้อหาหมิ่นประมาท ในกรณีเช่นนี้ ศาลจะยกฟ้องรวมทั้งพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ 2560 ได้เพิ่มเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาเข้าไปด้วย โดยครอบคลุมทุกไซเบอร์สเปซมีเดีย เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก ยูทูบ และอื่น ๆ หากพบการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสามารถยื่นเรื่องไปยังเจ้าพนักงานกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ทำการปิดเว็บไซต์ได้ทันที เพื่อป้องกันในเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ การปิดเว็บไซต์ได้มีการเพิ่มอีกหนึ่งเงื่อนไข จากเดิมที่ปิดเว็บไซต์ได้เมื่อผิดกฎหมายเท่านั้น แต่พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ 2560 เพิ่มเติมว่าปิดเว็บไซต์ได้แม้ไม่ผิด หากพบว่า “ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี”

ส่วนในแง่ที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย พบว่าทุกวันนี้การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีความซับซ้อน บัจุบันนี้ทำให้อาชฎากรรมมีแนวโน้มสูงขึ้น ความยากในการทำงาน คือเรื่องพยานหลักฐานเบื้องต้นผู้เสียหายต้องรวบรวมหลักฐานด้วยตัวเองก่อน เมื่อมาถึงมือเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ก็จะประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ปัจจุบันไม่มีหน่วยงานที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ในการดึงข้อมูลหลักฐานมาได้ทั้งหมดในหนึ่งหน่วยงานเดียว

2.การนำเสนอข่าวสาร ที่เข้าข่ายความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฯในส่วนที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนพบว่า

บรรณาธิการข่าวให้นิยามจุดยืนการทำงานของสื่อที่ทำหน้าที่รายงานข่าวที่เข้าข่ายความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฯในส่วนที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนแตกต่างกันไป ดังนี้ สำนักข่าวที่กล้าพูดความจริง สำนักข่าวที่นำเสนอข้อมูลรอบด้าน สำนักข่าวที่เป็นนักกิจกรรมที่ใช้สื่อออนไลน์ สำนักข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน สำนักข่าวที่เป็นกึ่งสื่อองค์กรรณรงค์เรื่องสิทธิมนุษยชน ส่วนในแง่ของการทำงานบรรณาธิการออนไลน์มองว่า คุณสมบัติที่สำนักข่าวต้องมีคือ รู้จักย่อยข้อมูลมหาศาลให้เป็นประเด็นย่อย ไม่ทำข่าวตามกระแสเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอประเด็นที่เหมาะสมกับสำนักข่าว นำเสนอข้อเท็จจริงให้หนักแน่น ไม่ใส่ความเห็นส่วนตัว ส่วนในแง่ของความอยู่รอดของสำนักข่าวคือ การเป็นสำนักข่าวที่นำเสนอความจริง ไม่บิดเบือนข้อมูล พร้อมเผชิญกับรัฐและมาตรการต่างๆ ในแง่บทบาทหน้าที่และสิทธิ บรรณาธิการข่าวออนไลน์เห็นว่าต้องพยายามเปิดพื้นที่สำหรับข่าวเชิงลึก พยายามเล่าเรื่องให้สนุกและรายละเอียดไม่ตกหล่น พยายามให้คนในสังคมตั้งคำถามกับสิ่งที่เห็น และมองว่าการนำเสนอข้อเท็จจริงมาเปิดเผย เป็นหน้าที่หลัก โดยมองว่าอุปสรรคที่

สำคัญของสื่อ คือความไม่อิสระในการนำเสนอข่าวสารจากอำนาจรัฐ อย่างไรก็ตาม ในกรณีการฟ้องร้องพบว่าประเด็นที่ฟ้องร้องส่วนใหญ่เป็นประเด็นสาธารณะ ที่เกี่ยวกับการคอร์รัปชันหรือการกระทำที่มีขอบข่ายกฎหมาย ซึ่งบรรณาธิการข่าว เข้าใจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง หากการนำเสนอข่าวในประเด็นสาธารณะแล้วมีการฟ้องร้องก็พร้อมให้มีการดำเนินคดีตามกฎหมาย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “บรรณาธิการข่าวออนไลน์กับกฎหมายความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย” ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จุดยืนเกี่ยวกับบทบาท และสิทธิเสรีภาพในการรายงานข่าวออนไลน์ของบรรณาธิการข่าวออนไลน์นั้น พบว่าในแง่การ “แสดงจุดยืน” ในการทำงานของสื่อออนไลน์ เป็นการให้นิยามการทำงานของสื่อออนไลน์แต่ละสำนักที่มีความโดดเด่นแตกต่างกันไป สอดคล้องกับที่เคิร์ท เลวีน (Kurt Lewin) นักจิตวิทยาสังคมชาวเยอรมันเป็นบุคคลแรกที่นำคำศัพท์ “Gatekeeper” มาใช้ในสาขาการสื่อสารมวลชนเมื่อกว่า 60 ปีมาแล้ว โดย Lewin อธิบายว่า ในกระบวนการสื่อสารนั้น จะต้องมีการส่งข่าวสารผ่านช่องทางทางการสื่อสารและในช่องทางนี้จะต้องมีผู้หนึ่งที่ทำหน้าที่กั้นกรองข่าวสาร และผู้กั้นกรองนี้ ก็คือ ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร หรือ Gatekeeper นั่นเอง (พัชนี เที่ยจรรยา, เมตตา วิวัฒนานุกูล และถิ่นนัท อนุวัชศิริวงศ์, 2541: 171) Lewin พิจารณาเห็นว่าผู้เฝ้าประตูข่าวสาร มักได้แก่ บรรณาธิการ (Editors) หรือผู้ที่ทำหน้าที่บรรณาธิการข่าวสาร (Editing) และผู้สื่อข่าว (Reporters) ในองค์กรหนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุและโทรทัศน์ต่าง ๆ (ธันยกร เจนภาษา, 2547: 10) ซึ่งในกระบวนการนี้ ผู้สื่อข่าวเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารคนหนึ่งที่บทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพิจารณาว่า เหตุการณ์ใดควรหรือไม่ควรเป็นข่าว เพราะเป็นผู้เข้าถึงเหตุการณ์อย่างใกล้ชิดจึงจัดได้ว่าเป็นด่านแรกของข่าวสาร ที่จะถูกส่งมายังกองบรรณาธิการเพื่อผ่านกระบวนการคัดเลือกข่าวสารของบรรณาธิการต่อไป (ธันยกร เจนภาษา, 2547: 13) ส่วนในแง่ของการทำงานบรรณาธิการออนไลน์มองว่า คุณสมบัติที่สำนักข่าวต้องมีคือ รู้จักย่อยข้อมูลมหาศาลให้เป็นประเด็นย่อย ไม่ทำข่าวตามกระแสเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอประเด็นที่เหมาะสมกับสำนักข่าว นำเสนอข้อเท็จจริงให้นักอ่าน ไม่ใส่ความเห็นส่วนตัว สอดคล้องกับที่วิลเบอร์ ชแรมม์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่สามารถจะสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ไว้ในหนังสือ Mass Media and National Development สรุปบทบาทของสื่อมวลชนไว้ว่า (Schramm, 1964 : 127-144) ต้องทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ (Watchman) ติดตาม และรายงานเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว การดำเนินงานต่างๆ ให้ประชาชนได้ทราบเป็นระยะ ทำให้มีวิสัยทัศน์กว้างขึ้น เป็นการสร้างประสบการณ์แก่ประชาชน ให้มีความคิดกว้างไกลยิ่งขึ้น และทำให้เกิดความสนใจ ชี้ให้เห็นสิ่งที่น่าสนใจ หรือควรนำมาพิจารณา เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์สิ่งต่างๆ นำไปสู่การเรียนรู้ และพัฒนาต่อไป

2. คดีความเกี่ยวกับ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ที่บรรณาธิการข่าวออนไลน์ตกเป็นจำเลย พบว่าจากการแก้ไข พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นี้ มีทัศนะ ในแง่ที่เกี่ยวกับบรรณาธิการออนไลน์โดยตรงว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ฉบับแก้ไขนี้ มิได้มุ่งเจตนาลงโทษผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ซึ่งความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา มีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้วในประมวลกฎหมายอาญา สอดคล้องกับที่อัญญิกา ณ พิบูลย์ (2551) ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 พบว่า แม้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จะมีผลบังคับใช้แล้วก็ตาม แต่การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็มิได้ลดน้อยลง เนื่องจากมีข้อบกพร่องใน

ส่วนของกฎหมายสารบัญญัติหลายประการ เช่น ปัญหาความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย พบว่า ถ้อยคำในตัวบทกฎหมายคลุมเครือ ทำให้เกิดปัญหาในการตีความ ปัญหาความไม่ครอบคลุมของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย พบว่า การกระทำที่เกิดขึ้นบางกรณียังไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด เช่นเดียวกับสาวตรี สุขศรี และคณะ (2555) ที่เห็นว่าพ.ร.บ.นี้สร้างความเสี่ยงในความรับผิดชอบทางอาญาแก่ตัวกลางผู้ให้บริการมากเกินไป กฎหมายฉบับนี้มีแนวโน้มในการละเมิดเสรีภาพมากกว่าคุ้มครองเสรีภาพ มีปัญหาการนิยามศัพท์ที่ไม่ชัดเจน ปัญหาการบัญญัติฐานความผิดที่คลุมเครือ

3. มุมมองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ดังที่จักรกฤษณ์ เพิ่มพูน ทนายความ นักกฎหมาย นักข่าวมีอาชีพ กรรมการควบคุมจริยธรรม และที่ปรึกษาสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (จักรกฤษณ์ เพิ่มพูน, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ฉบับใหม่ มิได้มุ่งเจตนาลงโทษผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ซึ่งความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา มีบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้วในประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้นการกระทำของจำเลยจึงไม่มีความผิดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ถือเป็นข้อดีของการพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 แต่ในขณะเดียวกันการปิดเว็บไซต์ที่ไพบูลย์ อมรวิญญูเกียรติ นักกฎหมายผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายอิเล็กทรอนิกส์ ในฐานะที่ปรึกษากรรมการพิจารณาร่าง พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ปี 2560 (ไพบูลย์ อมรวิญญูเกียรติ, สัมภาษณ์) กล่าวว่า มีการเพิ่มอีกหนึ่งเงื่อนไข จากเดิมที่ปิดเว็บไซต์ได้เมื่อผิดกฎหมายเท่านั้น แต่ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ 2560 เพิ่มเติมว่าปิดเว็บไซต์ได้แม้ไม่ผิด หากพบว่า “ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี” โดยการปิดเว็บไซต์จะมีการตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองมา 9 คน ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากแต่ละสายอาชีพ เข้ามาดูแลและสั่งเรื่องให้กับรัฐมนตรี รวมถึงส่งเรื่องให้ศาลพิจารณานั้น ยังมีข้อกังขาในเชิงปฏิบัติ เช่น อาจทำให้เกิดการปิดเว็บไซต์มากกว่าเดิม หรือมีการกลั่นแกล้งเกิดขึ้นได้ ส่วนในแง่ของการบังคับใช้กฎหมายสอดคล้องกับที่รัฐพลักษณ์ แซ่ลี้ (2554) ศึกษาอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 พบว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีบทบัญญัติพิเศษ 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาทำหน้าที่ในการสืบสวนและสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประการที่สอง กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่นั้น มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวน และสอบสวนที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ จากการศึกษาวิเคราะห์หลักการดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายหลายประการ กล่าวคือ ประการที่หนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ควรมีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนและสอบสวนความผิดอาญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์หรือไม่ ประการที่สองการบัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีผลอย่างไร ประการที่สาม พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ยังมีอำนาจไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อเปรียบเทียบกับอำนาจของเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพนักงานเจ้าหน้าที่ของต่างประเทศหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนและสอบสวนความผิดอาญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ด้วย เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ จึงสามารถรวบรวม

บทสรุป

จากการศึกษานี้ สรุปได้ว่า สำนักข่าวออนไลน์มีจุดยืนในการทำงานแตกต่างกัน สอง บรรณธิการข่าวออนไลน์ที่ตกเป็นจำเลยคดีความเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีทั้งแอดมินเพจ ผู้สื่อข่าว บรรณธิการข่าวออนไลน์ ผู้ให้บริการเว็บไซต์ ผู้ดูแลเว็บไซต์ ส่วนใหญ่ที่ฟ้องบรรณธิการข่าวออนไลน์มีทั้งบุคคล บริษัท หน่วยงานราชการ รวมทั้งสื่อฟ้องร้องสื่อกันเอง ข้อหาที่ฟ้องร้องคือ หมิ่นประมาท กระบอบต่อความมั่นคง เผยแพร่ส่งต่อข้อความละเมิดกฎหมาย จงใจสนับสนุนยินยอมให้เผยแพร่ข้อความละเมิดกฎหมาย และสามมุ่มมองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 พบว่าแม้จะตัดปัญหาฟ้องหมิ่นประมาท แต่เพิ่มข้อหาใหม่ซึ่งยังเป็นเครื่องมือในการเอาผิดจากการแสดงความคิดเห็น หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในในโลกออนไลน์

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการสรุปและอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง “บรรณธิการข่าวออนไลน์กับกฎหมายความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงในการบังคับใช้กฎหมายต่อไป
2. องค์วิชาชีพที่ควบคุมดูแลนักชาวออนไลน์ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สื่อรู้เท่าทันกับความผิดที่อาจเกิดขึ้น
3. การวิจัยนี้มีข้อจำกัดของงานวิจัย เพราะคดีความเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่มีสื่อเป็นจำเลยทั่วประเทศไทย อาจมีมากกว่าที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา เนื่องจากบางคดีอยู่ระหว่างการสืบสวนสอบสวนของเจ้าพนักงานตามสถานีตำรวจทั่วประเทศ ซึ่งมีข้อจำกัดในการที่หน่วยงานเหล่านั้นจะเปิดเผยหรือให้ข้อมูลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับคดีที่ยังพิจารณาไม่เสร็จสิ้น เพราะอาจส่งผลกระทบต่อรูปคดี และสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องหา นอกจากนี้ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลของศาลได้ครบทุกแห่ง เนื่องจากมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่อาจเข้าถึงได้

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). **สื่อสารมวลชน : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาลาแดง.
- ชาติวีร์ สัมพันธ์. (2552). **อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาวิเคราะห์การเข้าถึงโดยมิชอบ**. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิชยุตม์ คุณทอง. (2550). **การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดบนอินเทอร์เน็ต: ศึกษาเฉพาะกรณีตาม
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550**. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิตนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลี บุญศิริพันธุ์. (2550). **วารสารศาสตร์เบื้องต้น: ปรัชญาและแนวคิด**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุทธนา ศรีงาม. (2557). **สิทธิเสรีภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนไทยในสื่อใหม่ภายใต้
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550**. วิทยานิพนธ์วารสาร
ศาสตรมหาบัณฑิต. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สกุลศรี ศรีสารคาม. (2554). **สื่อสังคม (social media) กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว**.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. (2545). **การสื่อข่าว หลักเทคนิค**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือสวนสุนันทา.
- Bellia, Patricia L. et al. (2004). **Cyberlaw: Problems of Policy and Jurisprudence in the Information
Age**. 2nd ed. MN: Thomson West.
- Griffin Em (2012). **A First Look at Communication Theory**. New York: McGraw-Hill.
- Lieb, T. (2009). **All the News : Writing And Reporting for Convergent Media**. Boston, MA:
Pearson Education, Inc.